

[Gustav Pedersen.]

i første Række kommer i Betragtning. Det vil vel først og fremmest være de Mennesker, der efterhaanden ikke er i Stand til at tilkøbe sig deres normale Forbrug paa forskellige Omraader. Hvis ikke de kan købe det Tøj og de andre Ting, de normalt køber inden for en vis Periode, kan de, forudsat at deres Kaar ikke yderligere bliver forringet, faa et vist Beløb til fri Raadighed, som man kunde være ængstelig for, at de vilde prøve med alle Midler at faa Varer for, uanset om de kom til at købe disse Varer til ulovlige Priser.

Men Forudsætningen for, at en saadan Ordning kan vinde Tillid, er jo den, at der er Tro paa et stabilt Prisniveau, det vil altsaa sige, at man regner med, at disse Penge virkelig har Købeevne, naar Obligationerne forfalder til Udbetaling. Hvis der er berettiget Ængstelse for, at Prisniveauet fortsat vil være stærkt opadgaende og i en saadan Grad, at der ikke er Haab om, at Priserne kan komme ned igen, saa vil der ikke være megen Sandsynlighed for, at disse Spareobligationer vil vinde stor Interesse i Befolkningen. Derfor maa Værdien af denne Foranstaltning ses i Forhold til Muligheden for at holde Prisniveauet, det vil altsaa sige paa samme Maade som de andre Bestemmelser betragtes som et Led i hele det Arbejde, der skal udføres for at sikre en sund og rolig økonomisk Udvikling.

Der kan maaske være nogen Ængstelse i Sparekassekrede for en Konkurrence med Sparekasserne. Jeg tror ikke, at der er nogen Grund til at være en saadan Ængstelse. Jeg vil tro, at de, der vil søge til disse Spareobligationer, er en anden Gruppe end de, der normalt søger Sparekasserne. Men dertil kommer, at der jo, hvis Bestemmelserne gennemføres i den Aand, de er foreslaaet, skulde være Tale om at binde Midler, der skulde anvendes senere, naar der kommer Varer frem. Hvis Obligationerne skulde naa at opsamle de Midler, der for Øjeblikket ikke kan anvendes af almindelige Mennesker paa ordentlig Maade, drejer det sig altsaa om Penge, der skulde være til Raadighed til Køb paa det almindelige Detailmarked, naar engang Varerne kommer frem igen, det vil altsaa sige Midler, som i Virkeligheden først og fremmest er bestemt for en foreløbig Anbringelse, og det er normalt ikke de Midler, Sparekasserne er interesserede i. Derfor vil jeg for mit Vedkommende tro, at der ikke er nogen Grund til Ængstelse, og at der altsaa udmærket kan gøres et Oplysningsarbejde for at vække

Interesse for disse Obligationer, uden at det bryder ind i den i øvrigt udmærkede Virksomhed, som Sparekasserne udfolder.

Jeg gentager, at det efter min Opfattelse er forsvarlige Foranstaltninger, der her er foreslaaet, og jeg tror ogsaa, det er berettiget at sige, at saadan som Landet ligger, er det nødvendige Foranstaltninger, der sikkert vil kunne virke paa heldig Maade, forudsat at de kommer i Kontakt med de Bestræbelser, der i øvrigt udfoldes. Jeg skal ud fra denne Forudsætning anbefale begge de to foreliggende Lovforslag til Vedtagelse her i Tinget.

Himmelstrup: De Forhold, der omhandles i de to Forslag, der er til Behandling her, har i lang Tid beskæftiget Offentligheden og maaske i endnu længere Tid den højtærede Regering og de Organer, som i første Instans maa være interesserede i disse Forhold. Det er snart tre Maaneder siden — efter det Bilag, der ledsager det første til Behandling her værende Lovforslag om Ændring i Bankloven —, at Nationalbanken henvendte sig til Regeringen med Forslag om, at der maatte blive truffet Foranstaltninger, der tilsigtede at nedbringe den Pengerigelighed, som man efterhaanden sporede meget stærkt paa mange forskellige Omraader og naturligvis først og fremmest i Nationalbankens Balance. Alleerede tidligere, saa tidligt som vel for et Aar siden, da Nationalbankdirektør Bramsnæs talte paa Provinsbankforeningens Generalforsamling i Sommeren 1941, var Motivet for hans Tale ganske det samme, det var det samme Spørgsmaal, han rejste, og da blev vistnok for første Gang Vendingen at „sterilisere de overflødige Penge“ sat ind i det danske Sprog. Betragtningen var jo den, at der her i Danmark for Tiden er for mange Penge. Det lød meget mærkeligt, Folk tog sig til Hovedet, kunde ikke rigtig forstaa det; private Folk syntes ikke rigtig, de havde mærket noget til det under de Forhold, hvorunder vi lever, og det lød egentligt som et Eventyr, at det skulde være Tilfældet.

Men naar man føjer til, at der er for mange Penge i Landet i Forhold til de Varer, som disse Penge skal købe, saa kan det ikke nægtes, at der bliver nogen Mening i det. Saa bliver naturligvis Spørgsmaalet om, hvorledes disse mange Penge skal behandles, ikke et Spørgsmaal om Landets Rigdom eller den enkelte Borgers Rigdom, men i Virkeligheden et Spørgsmaal om Prisniveauet. Det, man tilsigter med Bestræbel-